

Afrika.

ALGIERS, 31 Augustus.

De tijdingen van binnenlandsch worden voor ons meer gunstig. Den Bey van Tittery is bij gelegenheid van eene beweging, waarvan de Kabillen hebben weten gebruik te maken, om zijne aanklevers en de Turken, die tot zijnen dienst bleven, uit te roeijen; het hoofd afgeslagen, daarna zijn zij alle naar hunne gebergten teruggegaan. Er is iets meer veiligheid voor de soldaten, die over het land trekken; de communicatiën met de Arabieren zijn meer innerlijk.

De ongelukkige inwoners van Bone worstelen nog tegen de Kabillen. Men maakt zich gereed om hun levensmiddelen en krijgsmiddelen te bezorgen; het zou onmenscheijk zijn, deze brave lieden ook hier lot over te laten.

Indien wij het land moeten behouden, moeten wij den winter te baat nemen, om onze verovering te verzekeren. De Arabieren komen van den kant der woestijn en zaaijen hun koren, hetwelk rust vereischt.

In alle jaargetijden zijn de communicatiën met de zee mogelijk. De ankergraad van Bone is meer veilig als die van Algiers, en beide zijn bouwbaar voor den korten tijd, dat onze schepen aldaar zonden doorvaren.

Daar men rechtvaardig moet zijn, en de verwijtingen, welke de vaders verdienen, niet op de kinderen moet doen vallen, deelen wij hier eene anecdote mede van de expeditie van Oran, welke verdient verhaalt te worden.

Drie jonge officieren zijn door den generaal van het leger van Afrika naar Algiers gezonden, om aan den Bey van Oran voor te slaan om zich te onderwerpen. De Bey openbaarde goede gezindheden; maar sedert het veroveren van Algiers was zijne magt in verval geraakt, en dikwijls werd hij verplicht met de oproerige Arabieren te vechten, welke hem tot onder de stukken van zijn kasteel kwamen aanvallen.

Een fort, met 41 stukken geschut gewapend, verdedigde den ankergrond: het garnizoen, uit tachtig Turken bestaande, was gedeeltelijk buiten het fort, nabij de zee. Onze drie jonge lieden stelden aan den kommandant van het schip voor, dat zij opkwamen, om onder het fort het anker te werpen en hen vervolgens met honderd matrozen aan land te zetten en het fort te overvallen. De kommandant stamde daarin toe. De jonge lieden ontscheepten zich het eerst met twee luitenants van het schip. Zij gingen alle vijf op het fort aan, terwijl zij 300 matrozen achterlieten. Zij vonden de poort geopend, gingen over de ophaalbrug, bleven voor de verbaasde Turken staan, en gaven hun, door eenen tolk te kennen, dat hun geen kwaad zou geschieden, indien zij geen wederstand boden; maar dat zij allen zouden over de kling springen, indien zij pogingen deden om zich te verdedigen. De 80 Turken gaven zich over en de vijf officieren waren, vóór de aankomst der matrozen, meesters van het fort.

De drie van Algiers gezondene officieren en de makers van het voorstel zijn de heeren *de Montholon*, de oude, *de Bourmont* en *de Peyronnet*; de scheepsluitenants, welke hen vergezelden, zijn de heeren *Guillais* en *Petit*.

Nederlands.

BRUSSEL, 19 September.

De heeren *Nicolet*, advocaat en doctor *Flemingh*, die belast waren, om het adres van onze section, van den staf der burgergarde en van de commissie van openbare veiligheid naar de afgevaardigden van de zuidelijke provincien over te brengen, zijn gisteren avond te Brussel terug gekomen.

Gemelde heeren zijn donderdag 11, in den nacht te 's Hage angekommen, en op aarzelen onzer afgevaardigden, daar hun leven of ten minste hunne vrijheid kon in gevaar zijn, indien het Haagsch gepeupel of de politie hunne hoedanigheden en het voorwerp hunner zending gewaar werd. Zij zijn, dien ten gevolge, omstreeks tien ure des morgens (vrijdag) van 's Hage vertrokken.

Van den 20.

Hetgeen een ieder sedert lang voorzien had, wordt nu bewaarheid. Het gebrek aan werk riep dagelijks een aanmerkelijk aantal werklieden, welke op de sene of andere wijze uit dienst

van kwelling wilden gaan, op de markt bij een: intusschen koudigde niets aan, dat het volk vijandige ontwerpen jegens de burgerij gemaakt had, maar het eischte luidkeels wapenen.

Eene onvoorziene omstandigheid heeft de gemoederen verhit: in den nacht van zaterdag op zondag, waren patrouilles van vrijwilligers naar den kant van Vilvoorden en Tervueren vertrokken, omdat men, door officiële berigten, vernomen had, dat de troepen, de schildwachters tot bij de poorten der stad drongen.

De patrouille, welke den weg naar Tervueren ingeslagen was, overmeesterde vier paarden aan gendarmen toebehoorende, en bragt deselve in de stad.

Op welk eene wijze en om welke reden had men zich van die paarden meester gemaakt? wij weten het niet, omdat de overbrengingen verschillen.

De patrouille welke naar Vilvoorden getrokken was, werd door de diligence, van Brussel op Antwerpen, ontmoet: deze patrouille vreesde, dat de diligence het garnizoen van Vilvoorden zoude waarschuwen en wilde dus het leven van alle burgers, waaruit deselve bestond, niet in gevaar stellen: zij deed deze diligence stilstaan en verpligtte haar om niet voort te rijden; het schijnt dat de conducteur of de postillon dit bevel kwalijk begreep: het is intusschen eene daadzaak, dat de diligence in de stad terug kwam.

De commissie van openbare veiligheid van die omstandigheden berigt ontvangen hebbende, deed in den nademiddag de volgende proclamatie bekend maken.

DE COMMISSIE VAN VEILIGHEID.

De kommandant en chef, tweede kommandant en de leden van den raad der garde.

Onderrigt, dat een troep gewapende manschappen, zonder eenige autorisatie van de erkende opperhoofden en zelfs in weerwil van de door eenen hoofdofficier gegeven bevelen, uit Brussel getrokken zijnde, zich naar Tervueren heeft begeven, waar zij zich hebben meester gemaakt van eenige paarden, aan de marechaussée toebehoorende;

Dat daarenboven eene andere partij, insgelijks zonder zending van het vastgestelde gezag, zich veroorloofd heeft, om in de nabijheid van de brug van Laeken, de diligence van Amsterdam aan te houden, hetgeen den conducteur genoodzaakt heeft om terug te rijden, ten koste van den handel en van de bijzondere belangen;

Overwegende, dat dergelijke daden niet alleen bederfelijk zijn voor alle tucht, maar dat zij eene uitdrukkelijke schending zowel van het regt der volken, als van de aangegane verbodtenlijst daargestellen: dat zij daarenboven geschikt zijn, om, zonder noodzakelijkheid, de inwoners dezer stad aan de noodlottige gevolgen van eenen militairen aanval bloot te stellen; welke deze niet trachten te provoceren;

Maken mids dezen hunne plegtige afkeuring bekend van de buitensporige daad, welke plaats gehad heeft; bevelen dat de geroofde paarden onverwijd en onder geleide, aan het detachement marechaussée, te Tervueren gestationeerd zullen worden terug gezonden, en dat er aan Prins *Frederik* zal worden geschreeven, om dezen inbreuk af te keuren en de herstelling van den vrede bekend te maken.

Bevelende daarenboven, dat er oogenblikkelijk een raad van tucht zal worden aangesteld, ten einde op de personen, die zich in het vervolg aan dergelijke misdaden en alle andere daden van eene gevaarlijke insubordinatie, mogten schuldig maken, de gestrengheid der militaire wetten toe te passen.

Brussel, den 19 september 1830.

Deze proclamatie verbitterde de gemoederen ten uiterste. Zij werd aanstonds overal afgescheurd en tot stukken gemaakt. Eene ontelbare menigte vergaderde rondom het stadhuis; de luiksch troep, begaf zich derwaarts met zijne vlag en trok met slaande trom naar de commissie van veiligheid; hij werd aldaar door een groot aantal burgers gevolgd; het schijnt dat er een levendige woerdantwist ontstond tusschen de burgers die geweren eischte en de commissie. De tegenwoordigheid van den heer *Regier*, deed alles bedaren; op het hooren van zijne stem keerde een ieder tot de orde terug; hij begaf zich midden op de markt, waar hij de menigte aansprak met diep natuur, welke de vaderlandshiefde inboezemt; hij bodigde deselve tot de goede orde uit; hij beloofde haar veertig gemeren te zullen leveren, welke aan zijn corps toebehoorden; hij verzocht, dat de bevolking van Brussel door haar gezag mogt be-

wijzen, dat zij vrijheid wil, maar geen plundering, geen brand, en dat men dadelijk op eene militaire wijze dengenen soude straffen, die een misdadig gebruik van zijne wapenen mogt maken, of de publieke rust bedreigen.

De stem van den heer Rogier werd ieder oogenblik door kreten van geestdrift overschreeuwd: hij begeleidde de menigte in de grootste orde naar de caserne van de heilige *Elisabeth*; de kreten van *levs de vryheid!* alleen onderbroken de rust, welke in die colonne heerschte.

Toenzij aan de kazerne gekomen was, opende men haar, op het bevel van den heer Rogier, den toegang tot dezelve, en de disponibele wapenen werden rondgedeeld, nadat men de namen, hoedanigheden en woonplaats der burgers, aan welke men deselve toevertrouwde, had opgenomen.

Deze geheele troep vertrok en vormde eene talrijke patrouille, welke de geheele stad doorkruiste; onder het roepen van *levs de vryheid!* en het zingen van vaderlandsche liederen.

Gedurende dien tijd waren er veele geruchten onder de menigte, die op de markt vergaderd bleef, om wapenen te verzoeken, in omloop; men zeide, dat de alarmklok ten 5 ure zou geluid worden, dat men op de plaats *St Michel* moest bijeenkomen, om gezamenlijk op het stadhuis wapenen te gaan halen. In alle groepen hoorde men betuigen, dat men zich van die wapenen tegen de burgerij niet wilde bedienen; op onderscheidene plaatsen der stad trokken kolonnen uit het volk voorbij het corps de garde onder het geroep van *levs de burgerlyke garde!*

Een onvoorzigtig mensch, zoo hij niet een verkeerde is, die het voornemen had, om tusschen de burgerij en het volk tweedragt te zaaijen, loste om middernacht op de Grand' Place, in het midden van eenen groep, een pistool schot; volgens eenigen werd het schot in de lucht gedaan, volgens andere snorde de kogel langs de ooren van eene burgerlyke garde. Deze garde vuurde, op hare beurt, door eene onvoorzichtigheid, welke een ieder eenstemmig veroordeelt, op het volk. Een mensch viel oogenblikkelijk dood, een jongeling zijn de vingers afgeschoten en nog twee anderen werden zwaar gekwetst.

Ten gevolge van dit vuur verspreidden zich de groepen, en namen onderscheidene rigtingen: eenige posten der burgerlyke wacht werden ontwapend, zonder dat men eenig leed aan de burgers deed.

Intusschen had dit schieten het volk ten uiterste verbitterd; maar eenige burgers, die zich met hen verbroederden, hadden het geluk, hen tot bedaren te brengen; zij deden de noodzakelykheid de eengezindheid gevoelen, en een ieder betuigde op nieuw, dat hij de vrijheid wilde verdedigen, maar zich niet wapenen tegen zijne medeburgers of zich aan plundering overgeven.

Gedurende dien tijd kwamen een groot aantal werklieden op de plaats *St Michel* te samen; in afwachting van den dag zongen zij volksliederen; eenigen begaven zich naartwee lijk-winkels; in den eenen vergenoegden zij zich met eene flesch bradewijn, en in den anderen vroegen zij er slechts twee.

Om zes ure des morgens trok dit corps, dat zich aantmerkelijk versterkt had naar de Grand' Place en van daar naar de kazerne der luikenaars.

De stad was ten uiterste in beweging; overal werden talrijke groepen gevormd; in een oogenblik waren een aantal wachten van burgers ontwapend, en ieder, die geweren had, begaf zich naar de Grand' Place, waar men zich in colonnen schaarde onder het bevel van eenige burgers. De grootste orde heerschte onder dien troep.

Ten tien ure des morgens werden de deuren van het stadhuis door het volk ingeslagen; men vond op hetzelfde een aantal geweren en sabels, waarmede het volk zich wapende.

Men bewondert op dit oogenblik de goedetucht welke de nieuwe garde onzer stad onderhouden. Reeds zijn er veele van onze brave burgers onder hunne gelederen, en wij kunnen de anderen niet genoeg aansporen om dat voorbeeld te volgen.

De commissie van veiligheid is ontbonden en de autoriteiten bestaan niet meer; de centrale vergadering heeft het besluit genomen, dat zij door een *provisioneel gouvernement*, uit drie leden samengesteld, zal vervangen worden, hetwelk is reeds benoemd.

— De gemeente van Gaesbeek heeft, bij monde van haren burgemeester, een aanbod gedaan, om onze stad met een corps van 1500 man te hulp te komen.

— Men heeft op het stadhuis twee kisten met oranje-cocarde ontdekt.

P. S. Een sur. De post van Parijs, die over Bergen komt, is nog niet angekommen. Er zijn alle redenen om te gelooven, dat er onlusten in deze laatste stad zijn uitgebarsten.

NAMEN, 18 September.

De stad Namen is den 17 dezer door den generaal van Geen in staat van beleg verklaard; de poorten zijn gesloten, het geschut wordt op de wallen gebragt en niemand mag de stad in of uit zonder van een verlofkaartje te zijn voorzien. Zie hier

de proclamatie van dien generaal, aan de ingezetenen van Namen gedaan.

PROCLAMATIE.

Inwoners van Namen,

Ik had mij geveid, de vreedzame inwoners dezer stad den maatregel te kunnen besparen, tot welken ik sedert lang gemagtigd was en het was mij aangenaam, denzelven te kunnen uitstellen, ten einde uwe dagelijksche werkzaamheden niet te hinderen of te vertragen; ik spreek van dien van uwe stad in staat van beleg te stellen. Bevelen, die ik op dit oogenblik van het departement van oorlog ontvang, gelasten mij deze proclamatie niet langer uit te stellen, zoodat ik u dienvolgens bij deze aankondig, dat de stad Namen met hare citadel in staat van beleg gesteld is.

Ik zal de bij dergelyke gebruikelijke en noodige maatregelen zoo veel mogelijk verzachten, maar belast mij, van heden af, bij uitsluiting, met de burgerlyke policie en met de vervolgingen tegen de belhamels en aanstokers, welke de publieke rust mogten zoeken te storen.

Inwoners van Namen, gij hebt dezen maatregel van gestrengheid te danken aan een handvol oproerigen en vooral aan eenige schrijvers, die slechts opstand prediken, en, door hunne geschriften, 's Konings troepen trachten te verleiden, een maatregel (ik herhaal het), dien ik zoo wel doenlijk zal verzachten.

Indien ik de medewerking gevonden had, die ik redenghad had te hopen in het opsporen en straffen der schuldigen, zou het departement van oorlog, met regt vergramd over al de pogingen der bladschrijvers, om de getrouwheid der troepen aan het wankelen te brengen, datgene niet hebben bevolen, wat ik u thans mededeel; maar te vergeefs heb ik minder gestrengte maatregelen beproefd; thans is het geen tijd meer.

Ik verwittig derhalve allen en een iegelyk, dat zij die zich in de twee gevallen van rustverstoorders en predikers van opstand zullen stellen, vervolgd zullen worden met al de gestrengheid, welke de mij opgedragen magt mij voorschryft.

Inwoners van Namen, zegt zelve of gij sedert drie weken, eenige vijandige oogmerken in mijn gedrag of in dat van mijne troepen bespeurd hebt; heb ik zelfs aan de dagbladschrijvers, welke ik bedoel, niet mijn volle en algeheele geduld betoond; het is tijd, dat zulks een einde neme, de beleediging is te groot en dezelve moet verholpen worden.

Wat de uitoefening van mijne magt betreft, dezelve is mij voorgeschreven in de paragrafen 101 en volgende van hoofdstuk 4, titel 3 van het keizerlyk decreet van den 24 december 1811, alnog in werking.

De luitenant-generaal, het zesde groot militair kommando kommanderende, kommandeur der militaire willems-orde, enz.

VAN GEEN.

Namen, den 17 september 1830.

LUIK, 20 September.

Een der twee forten, die onze stad bedreigen, is in onze handen gevallen; sedert gister avond hebben een honderdtal burgers, verontwaardigd over den moord van den jongen *Wibrin* en het schot, hetwelk van de citadelle gedaan was, als een teken van vijandelykheid beschouwende, zich begeven naar het fort *Chartrouse*, om zich daarvan meester te maken; doch zij waren niet van ladders voorzien; zij hadden slechts geweren en moesten hunnen aanval uitstellen; zoodra heden morgen de siddingen uit Brussel en Maastricht waren aangekomen, steeg de verbittering ten hoogsten top en het werd onmogelyk, om de compagnie burgerlyke artilleristen, die zich in de kazerne der *Ecoliers* bevinden, tegen te houden; ten tien ure, van ladders voorzien en van eene groote meenigte gevolgd, beklom zij de *Chartrouse*; aan den voet der muren gekomen zijnde, sommeerde zij de compagnie met de bewaring van het fort belast, om zich over te geven; op het weigeren, van de poorten te openen, werden de ladders gerigt, en op een oogenblik waren onze burger-artilleristen op de muren en meester van het fort; de twintig of dertig manschappen, die het fort bewaarden, namen de vlugt zonder den minsten tegenstand te bieden; de vlag, met de luikache kleuren werd onmiddelyk door den broeder van den ongeluktigen *Wibrin*, die gister door een soldaat van de citadelle gedood was, geplant.

De *Chartrouse* bevat een aanzienlyk materieel.

— De gouverneur der provincie Luik heeft den 16 dezer den navolgenden brief aan zijn hoogerwaarde den bisschop van Luik gezonden:

HOOGERWAARDE HEER!

In de moeilijke en hagelike omstandigheden, waarin de provincie Luik zich tegenwoordig bevindt, kan en mag men geen middel verwaarloozen, om de orde te bewaren; het komt mij zeer dringend en zelf noodzakelyk voor, dat de heeren pastoors en kapellanen der gemeente door hunne vermaningen, hetzij van den predikstoel, hetzij aan de huizen, en op elke wyse, die hun ijver en hunne liefde tot orde hun aan de hand geven, tot de handhaving der rust wilden medewerken.

Welke maatregelen daartoe genomen moeten worden, laat ik geheel over aan uwe wijsheid en aan uwen ijver voor het algemeene welzijn; maar het is van hoog belang, dat er niets verzuimd, maar alles zoo spoedig mogelijk, en zelfs nog heden in het werk gesteld worde.

De staatsraad gouverneur der provincie Luik,
SANDBERG.

Daarop is ten 5 ure des avonds de volgende brief van wege den heer vikaris-generaal, aan de eerwaarde heeren pastoors en kapellanen toegezonden:

Luik, 16 september.

Op verlangen van den gouverneur verzoek ik de eerwaarde heeren pastoors, desservanten en kapellanen der stad Luik dringend, om tot de handhaving der orde te willen medewerken door hunne vermaningen, hetzij van den predikstoel, hetzij aan de huizen, en door alle verdere middelen, die hun ijver voor de godsdienst, en hunne liefde tot orde, hun aan de hand geven; ik vertrouw genbeg op hunne wijsheid, om de maatregelen, die zonder verwijl en zelfs nog heden moeten genomen worden, geheel aan hen over te laten.

(Geleekend) TILQUIN,
voor den afwezigen vikaris-generaal.

HERTOGENBOSCH, 22 September.

Volgens een aan den redacteur van den *Politique* geschreven brief uit Brussel, van den 20 dezer, des avonds zijn de autoriteiten ontbonden en een provisioneel gouvernement is aldaar aangesteld; hetzelfde bestaat uit de heeren *de Potter*, van *Meeuwen* advocaat, *Gendebien* advocaat, *baron de Stassart*, *Raikem* leden der staten-generaal, *graaf d'Oultremont*, *graaf de Merode* en *S. van de Weyer*. Volgens eenen naderen brief aan datzelfde dagblad, wordt de bovenstaande tijding bevestigd en zou denselven avond de heer *de Potter*, te Brussel aankomen.

— Te Houffalize, in het groot-hertogdom Luxemburg, is de driekleurige brabantische vlag op den stads-toren, in tegenwoordigheid van de gansche bevolking, onder het luiden der klokken en het duizendwerf geroep van *levs de vryheid! leven de Belgen!* geplant.

— Z. M. heeft tot minister van justitie *ad interim*, ter vervanging van den heer *van Maanen*, benoemd den heer *van Pallandt van Koppal*, minister van staat, belast met de generale directie van den hervormden en andere eerdiensten, behalve dien der R. K.

— De baron *Krieffenberg* is tot gewoon hoogleeraar aan de hooge school te Luik benoemd.

— Den 4 oktober aanstaande zullen de lessen aan de hooge school te Gent geopend worden; het tijdstip der opening voor die van Luik en Leaven is nog onbepaald.

— Bij het departement van oorlog heerscht thans veel werkzaamheid. Een groot aantal personen is tot den rang van tweeden luitenant bevorderd. De generaal *Howen* is bevelhebber geworden van de vesting Mous; de generaal *George* van de vesting Yperen.

Bij besluit van den 7 dezer heeft Zijne Majesteit het aanschaffen gelast van de trek- en rijaarden, die de artillerie en het corpe van den trein zullen behoeven, en wel binnen den kortst mogelijken tijd, door vrijwilligen afstand der eigenars, tegen dadelijke betaling, onder goedkeuring van beëdigde deskundigen.

— Men verneemt, dat het departement van oorlog bevelen aan de gouverneurs der provincien gegeven heeft, dat de plaatselijke besturen de noodige maatregelen gelieven te nemen, ten einde, met den meesten spoed, de, wegens ziekte, achtergeblevene miliciens, in hunne stad of gemeente aanwezig, voor zoo verre dezelve vervoerd kunnen worden, naar de naastbij gelezene hospitalen, ziekenzalen of infirmerien worden overgebracht, opdat aldaar hunne genesing kunne worden beproefd.

— Eene bij den Koning ingebragte klagte tegen eenen roomsch katholicen geestelijke, die zijne diensten geweigerd had tot het begraven van een persoon, wien men, uit hoofde van een bijna subieten dood, de laatste H.H. sacramenten niet had kunnen toedienen, heeft aanleiding gegeven tot eene koninklijke beslissing, hoofdzakelijk hierop neder komende:

1.° Dat het gouvernement en ook de plaatselijke besturen zich niet kunnen inlaten met de moeilijkheden en geschillen, die, bij gelegenheden als hier zijn bedoeld, ontstaan, wanneer eenig persoon zich aan weigeringen van de geestelijkheid blootstelt, aangezien deze soort van plegtigheden geheel en al van den wil der geestelijkheid afhangt, en dezelve niet noodig zijn voor eenige acte van den burgerlijken stand; dat overigens geene wet aan de inwoners de verplichting oplegt, om die plegtigheden te vragen, noch aan de geestelijken, om dezelve te volbrachten; en het alzo altijd aan den vrijen wil wordt overgelaten, van de eene zijde, om dezelve te vragen, en van de andere zijde, om die te weigeren.

2.° Dat echter de bloedverwanten der overledenen, wier beëdiging en begraving door de geestelijkheid eventueel mogt worden geweigerd, niet kunnen verstoken worden en ook in de daad niet verstoken zijn van het recht, om zich met regering der plaats omtrent de ter aarde bestelling te verstaan; integendeel, dat op de autoriteiten alleen, aan welke de politie der kerkhoven onderworpen is, de verplichting beruist, om, in bovengemeld geval en met overleg der bloedverwanten, de plaats aan te wijzen, waar het graf-gegraven en het ligchaam ter aarde besteld moet worden, en om alzo voor eene behoorlijke eerbare grafenis der overledenen alle zorg te dragen, en de families op deze wijze tegen de aanmatigheden der geestelijkheid te beschermen.

— Te Berne in Zwitserland, steekt de volkspartij, die men voor nietig kon gelooven, sedert eenige weken het hoofd op; verontrustende spitschriften voor het gezag, zijn alle nachten in de voornaamste straten, ondanks de waakzaamheid der gendarmen, der agenten van policie en een legioen van andere policie bedienden, aangeplakt.

— Zie hier eenige bijzonderheden nopens den opstand, die te Brunswijk heeft plaats gehad; den 8 des morgens lag de linker vleugel en het midden van het paleis in puin, de vlammen sloegen uit de vengsters van den rechter vleugel; al de menbelen, gordijnen enz., waren op de plaats van het paleis geworpen en vernietigd; de kelders waren ledig, niettegenstaande heeft men geenen aanslag hoegenaamd op de eigendommen van partikulieren gemaakt.

De magisstraat heeft dadelijk eene proclamatie uitgevaardigd, ten einde in de openbare veiligheid te voorzien, de staten vergaderden den 9 en eene commissie van bestuur werd voorlopig benoemd, aan welker hoofd zijn de heeren *Munchhausen* en de staatsraad *Henneberg*. De heer *Louis Lobbecke*, voert het bevel over de burger-garde, welke thans georganiseerd is; de aanzienlijkste ingezetenen hebben zich doen inschrijven en de militairen hebben zich, op bevel, met hen vereenigd.

Sedert dat eenige ongeregeldheden en oproerige bewegingen in de stad Brussel aanleiding gegeven hebben, om de klagten over de bestaande grieven in de zuidelijke provincien met meer nadruk te doen hooren, zijn de verzoeken om het herstel derzelve overdreven geworden, ja geheel van gedaante veranderd. De scheiding der zuidelijke van de noordelijke provincien is als eenen algemeenen kreet aangenomen. — Wij willen gaarne toegeven, dat men op dat denkbeeld kan gekomen zijn, als het ware, uit wanhoop, omdat de verzoeken en peginzen tot herstel der grieven, sedert zoo langen tijd en op zoo vele onderscheidene wijzen gedaan, steeds vruchteloos zijn geweest, doch, zoo als wij meermalen gezegd hebben, billijk zulks de in het werk gestelde onwettige middelen niet, terwijl dat nieuw opgeworpen denkbeeld, naar ons gevoelen, aan overdrevenheid moet worden toegeschreven, en ook niet genoegzaam is door-dacht geworden; immers men zou anders al spoedig van de moeilijkheid, ja, in den tegenwoordigen stand van zaken, van de onmogelijkheid der uitvoering, en voorzeker van het nadeelige voor al de provincien al spoedig zijn overtuigd geworden.

Zonder over de al of niet geloofwaardigheid der berichten te willen twisten, volgens welke al de zuidelijke provincien, ja zelfs sommige gedeelten der noordelijken, eene scheiding zouden verlangen, en dat eenige steden uit het zuidelijke tot eene tegenverklaring worden gedrongen, zoo durven wij het evenwel wel voor zeker stellen, dat, in geval op eene andere wijze aan de bestaande grieven kan worden te gemoet gekomen; indien de grondwet getrouwelijk wordt uitgevoerd, en dat eene behoorlijke vrijheid voor en aan allen wordt gewaarborgd, dat dan het getal dergenen, die dan nog op eene scheiding zouden blijven aandringen, bijna op niet noemenswaardig zoude verminderd worden. — Het adres, dat door de ingezetenen der stad Iperen aan den Koning gemaakt is, is dus, naar ons gevoelen, het meest doeltreffend; in hetzelfde wordt in de eerste plaats herstel der grieven verzocht, en ondergeschikt de scheiding op even billijke voorwaarden, zoo voor de Hollanders als voor de Belgen, terwijl eindelijk aan Z. M. wordt overgelaten het nemen van elken anderen maatregel, waarmede aan de bezwaren zal kunnen worden te gemoet gekomen.

Indien al de verzoeken op dien leest waren geschoofd geweest, dan konden door Z. M. meer stellige orders zijn uitgevaardigd tot onderzoek, waaraan het bestaan der grieven moet worden toegeschreven, en middelen zijn beraamd, om de rust en de tevredenheid voor het vervolg te waarborgen.

Wij durven vertrouwen, dat de leden der staten-generaal, die zich thans in 's Hage bevinden, en de zaken met meer bedaardheid kunnen overwegen, overtuigd zullen worden, dat het heil der Nederlanders niet in eene scheiding te vinden is, en zich zullen beijveren, om, door het bekomen van concessien en het daarstellen van vredelievende maatregelen, de opgewonden geesten tot bedaren te brengen, en om het denkbeeld der scheiding bij hunne landgenooten te doen vaarwel zeggen, welker uitvoering, indien al mogelijk, niet dan tot nadeel van allen zoude leiden.

Volgens eenige dagbladen is men reeds van het ontwerp eener geheele en volkomene scheiding teruggekomen, men zou dezelve alleen administratief en financieel verlangen, doch men schijnt niet te hebben ingezien, dat het financiële in een te nauw verband met het commerciële staat, en deze dus niet te scheiden zijn.

De *Courrier de la Meuse* schijnt mede tot eene nadere in overwegingneming de scheiding genegen te zijn. In het nummer van zondag, den 19 dezer, wordt gezegd, dat het een der beste middelen, om het gewigtig verschilpunt op te lossen, zoude wezen, om het ander verschilpunt te onderzoeken, op welke wijze België en Holland in het vervolg vereenigd zouden kunnen blijven. Wanneer er een staatsman in Europa is, wordt daar hij gevoegd, die zoude kunnen bewijzen, dat deze vereeniging mogelijk is, dan wil men gaarne met de aanvraag tot scheiding ophouden.

Wij zullen ons niet vermeten tot die staatsmannen te behooren, die tot de oplossing van dit vraagstuk worden uitgenodigd, doch waar de ondervinding spreekt, behoeft men geene uitgewerkte vertoogen.

Zonder te treden in de wijze, op welke de zuidelijke en noordelijke provincien in den jare 1815 zijn vereenigd geworden, noch de moeilijkheden aan te halen, waarmede men in het zuidelijke in de eerste jaren der vereeniging heeft te worstelen gehad, noch over de verschillende gevoelens uit te weiden, nopens de stelsels van belastingen, die zich zoo dikwijls hebben afgewisseld, en zulke twistappels opgeleverd, vermeenen wij hier evenwel stellig te kunnen zeggen, dat wij jaren van vrede en eendragt tusschen het noorden en het zuiden, en algemeene welvaart beleefd hebben, en waardoor men het vraagstuk als opgelost zoude mogen beschouwen, terwijl deze eensgezindheid alleen is gestoord geworden door een partijdig en ongeschikt ministerie, en anderen, die onder de leus van vrijheid de haatlijkste der vervolgingen (eene godsdienstige) wilde daarstellen, en dit alles in afwijking van de grondwet. Dat men de grondwet dus getrouw uitvoere, en ophoude dertzelver bepalingen en de gemaakte wetten, door besluiten en ordonnantien nader te wijzigen, en hiernede alleen zal de vereeniging tusschen de zuidelijke en noordelijke provincien hersteld worden, en daartegen zal zich geene moeilijkheid meer opdoen; de eensgezindheid zal opregt wezen, het vertrouwen zal zich herstellen en wederzijds zal tot algemeen welzijn worden gewerkt.

De godsdiensten zullen geëerbiedigd en dertzelver rechten gewaarborgd worden, zonder wijzigingen of hervormingen, van daartoe onbevoegden, te moeten ondergaan.

De vrijheid der drukpers zal niet gestremd worden, en wanneer de mogelijkheid benomen wordt, om schrijvers te bezoldigen, die hunne betaalheeren door beleedigingen aan den godsdienst en het schelden op andersdenkenden zoeken te behagen, dan zullen de buitensporigheden van de andere zijde ook spoedig ophouden.

De vrijheid van onderwijs zal aan de ouders de gelegenheid verschaffen van hunne kinderen een braaf, godsdienstig en burgerlijk onderwijs te doen geven.

De getrouwe en onpartijdige uitvoering van art. 9 en 10 der grondwet, zal de gegronde klagten der zuidelijken en roomsch-katholijken, nopens het begeven van posten en bedieningen doen vervallen.

Het verbod om van zijne moedertaal gebruik te maken, zal niet meer herrijzen.

Een goed en spaarzaam financieel stelsel zal tot bescherming van handel, industrie en landbouw te gelijk kunnen strekken; de belangen der zuidelijke en noordelijke stemmen ten deze overeen, terwijl fabrieken en landbouw ook in de meeste der noordelijke provincien bescherming behoeven.

Eene meer volledige en duidelijke verantwoording van 'srijks gelden, alsmede een behoorlijk beheer over dezelve zal spaarzaamheid daarstellen, verkwisting doen voorkomen en geheime uitgaven beletten, waardoor eene vermindering van belastingen kan worden verkregen.

Door eene billijke verdeeling van 'srijks collegien, tusschen de beide deelen van het rijk, en de plaatsing dertzelve, ten meesten gerieve van het algemeen, zal aan de gegronde vorderingen der zuidelijke provincien kunnen worden voldaan.

En moesten dan nog de wetboeken en de wetten op de rechterlijke organisatie, tot het daarstellen en behouden van den vrede, hersteld worden? dan voorzeker zouden dezelve niet te duur gekocht wezen.

Ziedaar onze gevoelens, tot oplossing van het vraagstuk, hetwelk in den *Courrier de la Meuse* geopperd is. De nakoming van al het hier voorgestelde wordt in de grondwet gevorderd, niets is er dus noodig, dan dezelve getrouw en welmeenend uit te voeren, en wat zou dan de vereeniging tusschen de beide deelen van het rijk tot hun wederzijdsch welzijn verder nog kunnen in den weg staan?

Wij durven vertrouwen, dat door de schrijvers van dat ge-

acht dagblad, met deze onze oplossing zal worden genoege genomen, en dat wanneer voor dertzelver nakoming eene waarborg konde worden gesteld, door dezelve op geene scheiding der zuidelijke van de noordelijke provincien meer zou worden aangedrongen. Doch daar dit artikel reeds te uitgebreid is geworden, zullen wij bij eene volgende gelegenheid over dit onderwerp nader onze gevoelens mededeelen.

Helmond, 18 september 1830.

Aan de heeren redacteurs van den Noord-Brabander!

Mijne heeren!

Ieder gezond beoordeelaar begrijpt genoeg, hoe moeijelijk het is, om een land zóó te besturen, dat een ieder tevreden zij.

Hoe bezwaarlijk dit in ieder rijk is, moeijelijker toch moet dit het geval zijn in een land, dat uit vele verschillende geardeheden van menschen is zamengesteld.

Wordt aan den vorst, welke een soortgelijk land moet beheerschen, een grondwettig voorschrift opgelegd, waaruit hij putten moet, hoedanig deszelfs bewoners moeten bestuurd worden en verbindt hij zich, met zijn volk, door eed aan dit voorschrift, dan behoort dit eene volkomene geruststelling voor de natie te zijn.

In gebreken aan onze grondwet zelve, kan de oorzaak der ontevredenheid niet besloten liggen; want dan wederspraken de klaagschriften zich zelve, die de gansche uitvoering dertzelve steeds ingeroepen hebben.

De klagten van het volk moeten dus in de eerste plaats gegronde wezen of ten tweeden den Koning vroeger onbekend gebleven zijn.

Wat dit eerste punt betreft, zal een ieder het met mij eens zijn, dat er wezenlijk eene ontevredenheid onder het volk bestaat, waarin moet voorzien worden en de meesten zullen met mij overtuigd zijn, dat deze ontevredenheid al te gegronde is, dewijl het volk tot hiertoe niet alle regten heeft genoten die aan hetzelve in de grondwet zijn toegekend. Iedere verkenning of verdraaijing van een dusdanig grondwettig recht, noemt men grieven, die inderdaad al te gevoelig werden, naardien niet alleen bijna geheel België en Noord-Brabant, maar ook verscheidene streken der noordelijke gewesten, door middel van onafhankelijke dagbladen, als anderszins, hiervan getuigd hebben. — Ook Z. M. de Koning zelf heeft in zijne laatste aanspraak bij het openen der kamers gezegd, dat hij zich niet de zorg bezig hield, om allengskens veranderingen in het binnenlandsch bestuur in te voeren, die de ondervinding had aangewezen.

Het boven aangehaalde tweede punt moet dus waarheid, zware waarheid zijn. De billijke klagten van het volk moeten tot hiertoe nooit tot in het hart van den Monarch hebben kunnen doordringen; ongetwijfeld doordien hoogstdezelve omgeven was van mannen, die er belang bij hadden, deze klagten te verbergen en de waarheid te verswigen.

Het is dus niet bewezen dat er eene verandering van zaken noodig is. Maar eene verandering van personen, van personen die Z. M. meest omgeven, ziedaar wat men vooreerst behoeft!... Reeds heeft Z. M. de Koning eenige menschen, welke men voor de anti-nationalisten hield, weggevoerd. Ik wil hopen dat die door personen zullen vervangen worden, die het belang van Koning en volk heter zullen weten te vereenigen.

En mogt het al noodzakelijk gevonden worden eenige artikelen der grondwet te veranderen, dan moet dit overgelaten worden aan de vaderlandsliefde onzer vertegenwoordigers, van wier kunde en verlichting veel te wachten is.

Uw Looer.

BEKENDMAKING.

Te Oudenbosch, in Noord-Brabant, is, met behoorlijke autorisatie, eene KOSTSCHOLE, onder het bestuur van den eerwaardigen Heer P. L. VAN KESSEL, tot stand gebracht, waarin, behalve andere voorwerpen, gelijktijdig met de LATIJNSCHE en GRIEKSCHE, ook de FRANSCHE TAAL zal geleerd worden. De LESSEN, zullen den 7^{den} October aanstaande, aanvang nemen. Wie verder met de inrigting verlaugen bekend te worden, kunnen in genoemde plaats, als ook bij de Drakkers, dezels een meer uitvoerig bericht vragen.

PRIJZEN DER GRAANEN.

EINDROVEN, 21 SEPTEMBER

Tarwe,	} het nederlandsch maas:	0-00 à 0-00.
Rogge,		6-80 à 0-00.
Roekweit,		6-00 à 0-00.
Haver,		3-20 à 2-70.
Het nederlandsch pond boter.		0-62 à 0-56.
De vier nederlandsche ponden roggebrood.		33 cents.